

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21901 - Documentació i Comunicació Científica
Grup	Grup 20, 1S, GTSO
Guia docent	C
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	21901 - Documentació i Comunicació Científica
Crèdits	1,68 de presencials (42 hores) 4,32 de no presencials (108 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 20, 1S, GTSO (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Mercedes Morey López merce.morey@uib.es	10:00h	12:00h	Dimarts	08/09/2014	31/07/2015	A-185 Edifici Anselm Turmeda

Contextualització

El ràpid i espectacular desenvolupament de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) ha contribuït a crear un complex i saturat entorn informacional. És tal la quantitat d'informació disponible sobre qualsevol tema que resulta pràcticament impossible poder-la conèixer i consultar en la seva totalitat, i molt menys digerir-la de forma adequada. L'existència d'aquest nou entorn d'informació, qualitativament i quantitativament complex, planteja la conveniència que els estudiants de qualsevol disciplina adquireixin unes capacitats i unes destreses que fa pocs anys eren supèrflues. I encara més si és té en compte que les TIC s'han consolidat com la principal font de documentació acadèmica (Sureda & Comas, 2006). Per tal de poder moure's satisfactòriament en aquest nou entorn informacional ja no són suficients les habilitats bàsiques que durant segles han permès la integració en el món cultural: saber llegir, saber escriure i saber contar. Actualment es precisa també una altra alfabetització que s'ha conceptualitzat com a "informacional" i amb la qual es fa referència a "the ability to know when there is a need for information, to be able to identify, locate, evaluate, and effectively use that information for the issue or problem at hand" (National Forum on Informational Literacy, 2006).

L'alfabetització informacional suposa assolir un conjunt de competències entre les quals s'han de remarcar:

1. Ser capaços de determinar la naturalesa i el nivell de la necessitat d'informació
2. Localitzar i accedir a la informació requerida de forma eficient
3. Avaluar la informació i les seves fonts de forma crítica
4. Utilitzar de forma eficaç la informació. Aquesta utilització implica organitzar de forma eficient la informació localitzada i referenciar de forma correcta els documents utilitzats
5. Accedir i utilitzar la informació de forma ètica i legal.

L'assignatura "Documentació i Comunicació Científica" constitueix una assignatura de formació bàsica i comú per als Estudis de Grau de Treball Social, Pedagogia i Educació Social, i pretén contribuir a l'alfabetització informacional de l'alumnat d'aquests estudis.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21901 - Documentació i Comunicació Científica
Grup	Grup 20, 1S, GTSO
Guia docent	C
Idioma	Català

Concretament, dintre dels Estudis de Grau de Treball Social, s'imparteix a primer curs, durant el primer semestre, i té un caràcter bàsic i fonamental per a la formació dels futurs/es treballadors/es socials.

S'ha de tenir ben present que aquesta assignatura cal contextualitzar-la dintre del tot el Pla d'Estudis de Grau de Treball Social i que es troba inserida dintre de la matèria "Eines Organitzatives", per la qual cosa està coordinada i es complementa perfectament amb l'altra assignatura d'aquesta mateixa matèria, i que és de caràcter obligatori ("Planificació i Avaluació Social"). Així, els estudiants de Grau de Treball Social reben una formació integral en els criteris, fonaments i procediments de recollida d'informació, el seu tractament, anàlisi i interpretació.

Requisits

Competències

Es preveu que amb l'assignatura 'Documentació i Comunicació Científica' l'alumnat assoleixi, en concret, una competència específica que li permeti un desenvolupament integral com a futur/a professional del Treball Social.

Específiques

- * (CE2) Capacitat de preparar, produir, implementar i avaluar els plans i projectes d'intervenció.
- * (CE9) Capacitat d'obtenció i anàlisi de documentació rellevant per a la intervenció social.

Genèriques

- * (CB1) Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements a una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé se substenta en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de la vanguardia del seu camp d'estudi.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Tot seguit es presenten les diferents Unitats Didàctiques que componen l'assignatura. De tota manera, s'ha d'especificar que, donat el caràcter instrumental d'aquesta, alguns dels continguts es treballaran de manera transversal al llarg del quadrimestre, per tal de proporcionar a l'alumnat una visió més completa de l'assignatura, a la vegada que es facilitaran les eines i habilitats necessàries que permetin un òptim desenvolupament d'activitats proposades paral·lelament a d'altres assignatures de primer curs.

Continguts temàtics

Bloc 1. Introducció

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21901 - Documentació i Comunicació Científica
Grup	Grup 20, 1S, GTSO
Guia docent	C
Idioma	Català

Unitat didàctica 1. Determinació de les necessitats d'informació bibliogràfica

Bloc 2. Com presentar treballs acadèmics. Tipus de treballs

Unitat didàctica 2. Manual d'estil per a la presentació de treballs acadèmics

Unitat didàctica 3. Com dissenyar i presentar un treball de recerca

Bloc 3. Utilització ètica i responsable de la informació

Unitat didàctica 4. Honestedat acadèmica i evitació del plagi

Unitat didàctica 5. Citar correctament les fonts utilitzades. Tècniques per a l'elaboració de cites i referències bibliogràfiques

Bloc 4. Identificació i localització de documents bibliogràfics

Unitat didàctica 6. Les principals bases de dades bibliogràfiques sobre educació i ciències socials

Unitat didàctica 7. Identificar i localitzar articles de revistes

Unitat didàctica 8. Els repositoris institucionals

Unitat didàctica 9. Els catàlegs de biblioteques

Unitat didàctica 10. Enciclopèdies, estadístiques

Unitat didàctica 11. Cercadors i directoris

Unitat didàctica 12. Serveis d'alerta

Bloc 5. Avaluació del material localitzat

Unitat didàctica 13. Avaluació de la informació

Bloc 6. Organització de la informació

Unitat didàctica 14. La gestió de la bibliografia

Metodologia docent

S'exposarà el contingut teòric dels temes a través de classes teòriques (grup gran), seguint diversos textos i lectures de referència que serviran per a fixar el coneixements lligats a les competències previstes. Aquestes classes donaran pas a classes pràctiques (grup mitjà) en les quals s'aplicaran els continguts adquirits a situacions i contextos reals a partir de resolució de problemes, anàlisi crítica de les eines utilitzades, elaboració de materials propis, etc., amb la qual cosa es permetrà a l'alumnat d'iniciar-se i desenvolupar les competències previstes.

El professorat proposarà activitats de treball en grup i de caire individual per a la realització de les quals es comptarà amb el suport dels docents en sessions programades (grup mitjà i grup petit). En aquestes sessions l'alumnat podrà compartir amb el professorat i amb els seus companys/es els dubtes sorgits, obtenir solució als possibles problemes i desenvolupar les competències previstes.

Part d'aquestes activitats i exercicis es realitzaran a través de la plataforma de Campus Extens (es penjaran les lectures i documents de lectura obligatòria així com les que tinguin un caràcter complementari i d'ampliació, es lliuraran els treballs que l'alumnat vagi elaborant al llarg del semestre, es donarà peu a la participació i discussió a través de l'eina de teleeducació per tal que els alumnes puguin utilitzar-la com a plataforma de debat i enriquiment mutu, etc.)

D'altra banda, i per tal de propiciar una feina comuna en total igualtat de condicions, l'alumnat que presenti necessitats educatives específiques i que requereixi d'adaptacions o provisió d'ajudes -ja siguin curriculars, de mobiliari dins les aules de la universitat, arquitectòniques dins l'espai que ocupa la UIB, etc.-, convindria que

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21901 - Documentació i Comunicació Científica
Grup	Grup 20, 1S, GTSO
Guia docent	C
Idioma	Català

ho comunicués tant a la professora d'aquesta assignatura com a l'Oficina Universitària de Suport a Persones amb Necessitats Especials (al telèfon 971172834 o al correu electrònic uid@uib.es) per tal que es puguin avaluar i prendre les mesures adients.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Explicació teòrica	Grup gran (G)	La principal finalitat de l'explicació o lliçó magistral és transmetre un cos d'informació en un temps ocupat principalment per l'exposició oral. Aquesta metodologia pretén facilitar una visió general d'un tema concret, possibilitar l'oportunitat d'explicar continguts recents i complexos no incorporats als llibres i facilitar la realització de les pràctiques	25
Seminaris i tallers	Seminaris	Grup mitjà (M)	Amb la realització dels seminaris es pretén que l'alumne, o petits grups d'alumnes, elaborin una sessió de treball en la què, després d'un estudi intensiu sobre un tema, el presentaran a classe. A partir d'aquesta contribució, tots junts construeixen en profunditat un tema específic mitjançant l'aportació de cadascun i els intercanvis personals. El rol del professorat és el de ser coordinador de les activitats, mediador, orientador i guia de l'alumnat, que són els que aporten la seva opinió i debaten sobre el tema que es vol construir.	5
Classes pràctiques	Sessions pràctiques	Grup mitjà (M)	En aquestes sessions s'emprarà l'aprenentatge cooperatiu, mitjançant el qual els estudiants treballaran dividits en petits grups, en activitats d'aprenentatge amb metes comunes. Consisteix en posar als membres de cada grup en aquella situació en la que poden assolir els seus objectius d'aprenentatge només si els altres companys, els que treballen cooperativament, també aconsegueixen els seus. L'aprenentatge cooperatiu es caracteritza per ser una metodologia activa i experiencial dintre d'un model interaccionista d'ensenyament-aprenentatge, on el rol del professorat és el d'un mediador en la generació del coneixement i en el desenvolupament d'habilitats socials.	10
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	La finalitat és la d'avaluar l'adquisició de les competències proposades dintre de l'assignatura. La metodologia consistirà en un examen de resposta curta i/o mitjana i exercicis de resolució de problemes	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21901 - Documentació i Comunicació Científica
Grup	Grup 20, 1S, GTSO
Guia docent	C
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació Unitats Didàctiques	En funció de l'explicació teòrica de les diferents Unitats Didàctiques a les classes magistrals, del material disponible a través de la plataforma de CampusExtens, de les sessions pràctiques i dels seminaris desenvolupats, l'alumnat aprofundirà en l'assignatura a nivell individual a través de l'estudi dels continguts i la reflexió sobre aquests.	45
Estudi i treball autònom individual	Tutorització Online	La tutoria acadèmica o ECTS es pot realitzar de forma presencial o a distància, i és per això que s'aprofitarà la plataforma de CampusExtens per a resoldre dubtes, problemes i fer un seguiment individualitzat de cadascun dels alumnes. Així, s'aportarà un suport individualitzat als estudiants per tal que siguin conscients de les seves capacitats i formació adquirida, així com de les dificultats sorgides i, per tant, poder solventar-les. Aquestes tutories, per tant, serviran de referent al professorat per tal de realitzar un seguiment individualitzat de les activitats que es vagin elaborant durant el curs, així com del grau d'assoliment de les diferents competències plantejades amb l'assignatura per part de l'alumnat.	10
Estudi i treball autònom en grup	Preparació d'exposicions	Alguns dels seminaris que es duren a terme es fonamentaran en l'exposició individual o en petits grups d'alguns treballs de recerca documental i elaboració de material en funció de la informació trobada. Això suposarà un treball autònom no presencial per part de l'alumnat que precisarà de la recerca d'informació, l'estructuració d'aquesta i de la utilització de les eines de presentació més adequades (com per exemple exposicions amb PowerPoint). Per tal que la resta d'alumnes tinguin accés a la feina feta i es pugui debatre en profunditat sobre els diferents treballs, aquestes exposicions s'aniran penjant a la plataforma de Campus Extens i estaran a la disposició de tot el grup-classe.	33
Estudi i treball autònom individual o en grup	Realització activitats	Degut al caràcter instrumental de l'assignatura, el professor plantejarà una sèrie d'activitats que l'alumnat haurà de desenvolupar de forma autònoma i no presencial per tal que aquest vagi adquirint les estratègies necessàries. Aquestes activitats podran ser de recerca d'informació, d'anàlisi documental, de referenciació bibliogràfica, etc., i una vegada realitzades, s'entregaran al professor per a la seva avaluació.	20

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Seguidament s'expliciten els procediments d'avaluació de cadascuna de les activitats d'aquesta assignatura, desenvolupades al llarg del semestre. S'assenyalen com a no recuperables aquelles activitats que s'han de superar durant el període lectiu de l'assignatura.

Cal tenir en compte que l'examen aporta un 50% de la nota final, mentre que les activitats realitzades al llarg del curs (tant presencials com no presencials) suposen el 50% restant, i que no es podrà superar l'assignatura sense tenir aprovades ambdues parts independentment.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21901 - Documentació i Comunicació Científica
Grup	Grup 20, 1S, GTSO
Guia docent	C
Idioma	Català

Pel que fa a l'examen, aquest consistirà en una prova escrita amb preguntes curtes, de desenvolupament, reflexió i tipus test. En el cas que alguna de les preguntes de l'examen es deixi sense contestar, automàticament la qualificació d'aquest serà "Suspès".

D'altra banda, l'alumnat ha de ser conscient que, segons s'exposa al Reglament Acadèmic de la Universitat de les Illes Balears (Article 33 de l'Acord Normatiu 10959/2014), amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de "suspens 0" a l'avaluació anual de l'assignatura.

En particular, es considera com a frau (tot seguint el mateix Reglament Acadèmic):

- 1 En els exàmens o proves escrites, l'ús de qualsevol mitjà encaminat a facilitar les respostes.
- 2 En els treballs i pràctiques individuals o de grup, la inclusió de fragments d'obres alienes presentats de tal manera que es facin passar com a propis (plagi)

A la vegada, si l'alumne considera la decisió incorrecta, pot recórrer contra la qualificació tot seguint el procediment descrit als articles 37 i 38 del Reglament Acadèmic.

Explicació teòrica

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (no recuperable)
Descripció	La principal finalitat de l'explicació o lliçó magistral és transmetre un cos d'informació en un temps ocupat principalment per l'exposició oral. Aquesta metodologia pretén facilitar una visió general d'un tema concret, possibilitar l'oportunitat d'explicar continguts recents i complexos no incorporats als llibres i facilitar la realització de les pràctiques
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'assistència i participació en les classes teòriques, així com la correcta resolució de petites activitats proposades en funció del marc teòric de l'assignatura

Percentatge de la qualificació final: 5%

Seminaris

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (no recuperable)
Descripció	Amb la realització dels seminaris es pretén que l'alumne, o petits grups d'alumnes, elaborin una sessió de treball en la que, després d'un estudi intensiu sobre un tema, el presentaran a classe. A partir d'aquesta contribució, tots junts construeixen en profunditat un tema específic mitjançant l'aportació de cadascun i els intercanvis personals. El rol del professorat és el de ser coordinador de les activitats, mediador, orientador i guia de l'alumnat, que són els que aporten la seva opinió i debaten sobre el tema que es vol construir.
Criteris d'avaluació	Es valoraran les diferents exposicions del grup-classe en funció de si s'ajusten als continguts tractats a l'assignatura

Percentatge de la qualificació final: 5%

Sessions pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (no recuperable)
Descripció	En aquestes sessions s'emprarà l'aprenentatge cooperatiu, mitjançant el qual els estudiants treballaran dividits en petits grups, en activitats d'aprenentatge amb metes comunes. Consisteix en posar als membres de cada grup en aquella situació en la que poden assolir els seus objectius d'aprenentatge només si els altres companys, els que treballen cooperativament, també aconseguen els seus. L'aprenentatge

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21901 - Documentació i Comunicació Científica
Grup	Grup 20, 1S, GTSO
Guia docent	C
Idioma	Català

cooperatiu es caracteritza per ser una metodologia activa i experiencial dintre d'un model interaccionista d'ensenyament-aprenentatge, on el rol del professorat és el d'un mediador en la generació del coneixement i en el desenvolupament d'habilitats socials.

Críteris d'avaluació S'avaluarà la correcta execució de les activitats simulades en funció de les explicacions teòriques

Percentatge de la qualificació final: 5%

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	La finalitat és la d'avaluar l'adquisició de les competències proposades dintre de l'assignatura. La metodologia consistirà en un examen de resposta curta i/o mitjana i exercicis de resolució de problemes
Críteris d'avaluació	S'avaluarà la correcta exposició dels coneixements adquirits a través de l'assignatura i el desenvolupament correcte de les qüestions plantejades

Percentatge de la qualificació final: 50%

Tutorització Online

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	La tutoria acadèmica o ECTS es pot realitzar de forma presencial o a distància, i és per això que s'aprofitarà la plataforma de CampusExtens per a resoldre dubtes, problemes i fer un seguiment individualitzat de cadascun dels alumnes. Així, s'aportarà un suport individualitzat als estudiants per tal que siguin conscients de les seves capacitats i formació adquirida, així com de les dificultats sorgides i, per tant, poder solventar-les. Aquestes tutories, per tant, serviran de referent al professorat per tal de realitzar un seguiment individualitzat de les activitats que es vagin elaborant durant el curs, així com del grau d'assoliment de les diferents competències plantejades amb l'assignatura per part de l'alumnat.
Críteris d'avaluació	Es qualificarà a l'alumnat en funció de la seva participació en les tutories, amb la demostració del seu grau d'adquisició dels coneixements i l'assoliment de les competències pròpies de l'assignatura a través de les consultes realitzades online

Percentatge de la qualificació final: 5%

Preparació d'exposicions

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Alguns dels seminaris que es duran a terme es fonamentaran en l'exposició individual o en petits grups d'algun treball de recerca documental i elaboració de material en funció de la informació trobada. Això suposarà un treball autònom no presencial per part de l'alumnat que precisarà de la recerca d'informació, l'estructuració d'aquesta i de la utilització de les eines de presentació més adequades (com per exemple exposicions amb PowerPoint). Per tal que la resta d'alumnes tinguin accés a la feina feta i es pugui debatre en profunditat sobre els diferents treballs, aquestes exposicions s'aniran penjant a la plataforma de Campus Extens i estaran a la disposició de tot el grup-classe.
Críteris d'avaluació	Es valorarà el treball de preparació d'exposicions a través de les diferents presentacions realitzades davant del grup-classe, en funció de si s'ajusten als continguts tractats a l'assignatura

Percentatge de la qualificació final: 15%

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21901 - Documentació i Comunicació Científica
Grup	Grup 20, 1S, GTSO
Guia docent	C
Idioma	Català

Realització activitats

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Degut al caràcter instrumental de l'assignatura, el professor plantejarà una sèrie d'activitats que l'alumnat haurà de desenvolupar de forma autònoma i no presencial per tal que aquest vagi adquirint les estratègies necessàries. Aquestes activitats podran ser de recerca d'informació, d'anàlisi documental, de referenciació bibliogràfica, etc., i una vegada realitzades, s'entregaran al professor per a la seva avaluació.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà el grau dels coneixements adquirits per l'alumnat amb el seu treball autònom a l'hora de preparar i estructurar els continguts de l'assignatura a través dels treballs realitzats, en particular d'un treball centrat en la correcta citació i referenciació de fonts (Monografia, Marc Teòric, Treball d'investigació,...)

Percentatge de la qualificació final: 15%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Seguidament es presenta la bibliografia, tant bàsica com complementària, que s'ha considerat més adient per al desenvolupament d'aquesta assignatura. Cal afegir que, al llarg del semestre, s'aniran comentant aquests recursos (i la seva idoneïtat), així com d'altres que puguin anar sorgint en funció de les necessitats de l'alumnat o dels seus interessos.

Bibliografia bàsica

Sureda, J. & Comas, R. (2005). *Fuentes de información y documentación a través de internet para investigadoras en educación ambiental*. Madrid: Ministerio de Medio Ambiente

Sureda, J.; Comas, R.; Oliver, M.F. & Gerrero, R.M. (2010). *Las fuentes de documentación bibliográfica a través de Internet para investigadoras en educación*. Palma: Redined.

Basque, J. & Ruelland, D. (2007). *InfoCompétences+. Développement d'un outil informatisé d'autodiagnostic des compétences informationnelles destiné aux étudiants universitaires*. Montréal: Université du Québec à Montréal. Recuperat el 16 de juny de 2011 de <http://pdci.quebec.ca/docs/infocompetences-teluq.pdf>

Bibliografia complementària

Leiva, D.; Gaete, A. & Saurina, E. (2003). Habilidades para buscar, evaluar y usar información en estudiantes universitarios: Una contribución a la "alfabetización informacional" de estudiantes de educación. *Revista Pensamiento educativo*, 32, 221-249.

Maldonado, A. & Rodríguez, L. (Coords.) (2006). *La información especializada en Internet* (2ª ed.). Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas.

Gómez, J.A. (2005). *Alfabetización informacional: Cuestiones básicas*. Thinkpey. Obtingut de: <http://www.thinkepi.net/repositorio/alfabetizacion-informacional-cuestiones-basicas>

Duarte-García, E. (2007). Gestores personales de bases de datos de referencias bibliográficas: Características y estudio comparativo. *El Profesional De La Información* 16(6), 647-656.

Altres recursos

Alfin red. Foro para la alfabetización informacional. <http://www.alfinred.org/blog>

**Universitat de les
Illes Balears**

Guia docent

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21901 - Documentació i Comunicació Científica
Grup	Grup 20, 1S, GTSO
Guia docent	C
Idioma	Català

Information Literacy Weblog. <http://information-literacy.blogspot.com/>

